

Täysistunto

Torstai 10.11.2016 klo 16.00—21.26

22. Lakialoite laiksi eläinsuojelulain 20 §:n muuttamisesta

Lakialoite LA 49/2016 vp Satu Hassi vihr ym.

Lähetekeskustelu

Puhemies Maria Lohela: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 22. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään maa- ja metsätalousvaliokuntaan.

Keskustelu

21.07 **Satu Hassi vihr** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämän lakialoitteen varsinainen pihvi sisältyy pykälämuutokseen, eläinsuojelulain 20 §:ään ja siinä kohtaan, joka tulisi kuulumaan näin: "Jos jollekin eläinlajille ei voida käytettävissä olevan tietämyksen mukaan järjestää eläinsuojelullisesti hyväksyttäviä olosuhteita eläintarhassa tai pysyvässä eläinnäyttelyssä tai jos jonkin eläinlajin pitämistä eläintarhassa tai pysyvässä eläinnäyttelyssä ei voida käytettävissä olevan tietämyksen mukaan pitää eläinsuojelullisesti hyväksyttävänä, maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan kieltää eläinlajin pitäminen eläintarhassa tai pysyvässä eläinnäyttelyssä."

Taustalla on kaksi asiaa: ensinnäkin se, että Suomen ainoa delfinaario on tänä vuonna lopettanut toimintansa, kun Särkänniemen delfinaario Tampereella siirsi delfiinit Kreikkaan, joka siirto sinänsä herätti paljon kritiikkiä eläinsuojelijoiden keskuudessa, ja toisaalta sitten se, että jo pitempään tieteellinen tutkimus on osoittanut sen, että delfiinien pitämistä vangittuina ei voida pitää eläinsuojelullisesti hyväksyttävänä. Delfiinille lajityypillistä käytöstä on aktiivinen liikkuminen laajalla alueella, sosiaalisuus, metsästäminen ja ympäristön tutkiminen eräänlaisen kaikuluotauksen avulla. Delfiinit liikkuvat luonnossa hyvinkin pitkiä matkoja. Luonnollisia elämäntapojaan delfiini ei voi toteuttaa delfinaarioiden ja eläintarhojen altaissa. Tällaiset luonnottomat olot aiheuttavat delfiineille stressiä ja lisäävät aggressiivista käytöstä. Lisäksi ne ryhmät, joita on eläintarhoissa ja delfinaarioissa, ovat ihmisen valitsemia, ne eivät ole delfiinien itse muodostamia ryhmiä.

Tämä tieto on sinänsä ollut pitkään, että eläinsuojelullisesti nykytiedon valossa ei ole hyväksyttävää pitää delfiineitä vangittuna, ja kun Suomen ainoa delfinaario on juuri lopettanut, niin nyt olisi hyvä tilaisuus muuttaa Suomen lainsäädäntöä siten, että laki antaisi valtuutuksen maa- ja metsätalousministeriön asetuksella kieltää tämä toiminta, koska tavaltaan ikään kuin luonnollista lobbaria sille, että joku vastustaisi tätä muutosta juuri nyt, ei ole juuri siksi, että delfinaariota ei enää ole.

Sen lisäksi tietysti on muitakin merinisäkkäitä, joiden pito eläintarhoissa ja sirkusesityksissä ei nykytiedon valossa ole eläinsuojelullisesti hyväksyttävää. Näitä muita merinisäkkäitä tietääkseni edelleen Suomessa jossain on, mutta kuitenkin katsoisin, että nyt olisi oikea hetki tehdä tämä lakimuutos, josta sinänsä eduskunnassa on keskusteltu jo 20 vuotta

Pöytäkirjan asiakohta PTK 112/2016 vp

sitten. Silloin kun olin itse ihan uusi kansanedustaja 90-luvun alussa, vihreä ryhmä nosti tämän asian esille, mutta silloin se ei johtanut mihinkään juuri siksi, että silloinen hallitus ei halunnut astua Tampereen delfinaarion varpaille.

21.11 Ritva Elomaa ps: Arvoisa puhemies! Ensin minä kiitän edustajia Hassi ja Kärnä, että olette tehneet lakialoitteen, joka koskee eläimiä, sillä täällä salissa todella harvoin puhutaan eläinten hyvinvoinnista tai eläinten asioista yleensä. Harmi, että nyt on niin myöhäinen ajankohta, että salissa ei enää monta ihmistä ole, mutta hyvä, että kuitenkin puhutaan.

Suomessahan on 650 000 lemmikkieläinkoiraa, metsästyskoiraa, kissoja valtava määrä ja muita eläimiä ihmisillä. Sitten on tuotantoeläimet ja sitten on villieläimet, ja eläinten hyvinvointi kiinnostaa tänä päivänä.

Kuten lakiesityksessä esitetään, kaikkien eläinlajien pitämistä eläintarhoissa ei voida pitää eläinsuojelullisesti hyväksyttävänä. Delfiinien kohdalla asiasta käytiin kiivasta keskustelua hiljattain, jokainen muistaa varmaan sen. Eläinsuojelulakia uudistetaan. Vanha on jo yli 20 vuotta vanha. Suomen lainsäädäntö pitää päivittää myös tämän lakiuudistuksen myötä. Eläinten yleistä hyvinvointia ja sen edistämistä kannattaa yli 90 prosenttia kansalaisistamme. Luku on paljon suurempi kuin joitakin vuosia sitten.

Tällä lakiesityksellä maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan kieltää eläinlajien pitäminen eläintarhassa tai pysyvässä eläinnäyttelyssä, jos eläinsuojelullisesti hyväksyttäviä olosuhteita ei voida järjestää. Kannatan siis edustaja Hassin tekemää lakialoitetta.

On tärkeää, että eläinsuojelulain kokonaisuudistus, joka nyt on juuri käsitteillä ja toivotavasti ensi vuoden loppuun mennessä on uudistettu, onnistuisi kaikkien eläinten kohdalla, että siitä tulisi paljon parempi laki eläinten suhteen kuin edellisestä. Eläin ei ole esine. Eläin tuntee, eläin ymmärtää. Sillä on itseisarvo. Myös täytyy ajatella sitä, että me emme voi ummistaa silmiämme siltä tosiasialta, mitä tapahtuu myös Suomen rajojen ulkopuolella, muun muassa tämä trofeemetsästys Afrikassa, jolloin esimerkiksi leijonia, tiikereitä asetetaan karsinaan ja niitä myös jalostetaan vaikka määrätyn väriseksi ja sitten saa ostaa kortin ja sillä mennä metsästämään tämä eläin, joka on ahdistettu jo valmiiksi nurkkaan. Myös sieltä laitumelta pääsee villieläimiksi, ja näin ollen se alkuperäinen laji voi kärsiä hyvin paljon. On myös Koreassa, Kiinassa, monessa muussa maassa tänä päivänä koirien järkyttävää kidutusta, muun muassa koiria voidaan heittää kuumaan veteen, kissojakin, tai elävänä alkaa vetää turkkia pois päältä, lyödä sen takia, jotta se liha, joka koirasta tai kissasta tulee, olisi potenssia nostavaa — elikkä uskomuksiin perustuvaa lihansyöntiä kidutamalla eläintä. Sitten on pentutehtailu. Sitä on Suomessakin, hyvin paljon Romaniassa, Irlassa, Itäblokin maissa, Virossa. Siihen on puututtava.

Sen takia eläinten hyvinvointi on todella tärkeää, että ihminen usein määrittelee sen, kuinka eläin voi. Ihmisellä on suuri vastuu, ja se on moraalinen vastuu. — Kiitos!

21.16 Mikko Kärnä kesk: Arvoisa rouva puhemies! On aivan selvää, että kaikki eläimet eivät sovellu eläintarhaan, ja itselleni tämä ajatus pälkähti päähän viimeistään silloin, kun vierailin Moskovan suuressa sirkuksessa, jossa näin moottoripyörällä ajavan ja samalla tupakkaa polttavan karhun. On hyvä, että tällaista toimintaa Suomessa ei ole, ja aivan kuten edustaja Elomaa puheessaan totesi, meidän on kuitenkin kiinnitettävä huomiota siihen, mitä maamme rajojen ulkopuolella tapahtuu.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 112/2016 vp

Tämä vihreiden eduskuntaryhmän ja edustaja Hassin tekemä lakialoite on varsin kannattava, ja sen jälkeen saamme keskusteluun itse tekemäni aloitteen, jossa halusin täydentää tätä sinällään hyvää ja perusteltua vihreiden aloitetta. Omassa aloitteessani näiden äsken todettujen asioiden lisäksi todetaan, että lainsäätäjän tulisi tämän lisäksi varmistaa, että lainsäädännön muutosten myötä eläintarhoista ja sirkuksista mahdollisesti poistettavat, luonnossa selviytymään kykenemättömät eläimet lopetetaan asianmukaisesti eikä niitä esimerkiksi siirretä kolmanteen maahan vastaaviin tai huonompiin tarhaolosuhteisiin. Tämä on juuri se, mitä tapahtui Särkänniemen tapauksessa: yritys teki päätöksen lopettaa delfiinien pitäminen eettisistä syistä, mutta ongelma ratkaistiin sillä, että nämä luonnossa selviytymään kykenemättömät eläimet, joita ei voida luontoon vapauttaa, siirrettiin vastaaviin tarhaolosuhteisiin muualle. En itse voi kannattaa sellaista politiikkaa, jossa lähdetään siitä, että poissa silmistä on poissa mielestä, en missään tapauksessa. On tietysti hyvä, että tällä vihreiden aloitteella tähdätään täsmällisesti siihen, että merinisäkkäiden pito kielletään, ja nyt varmastikin asia voidaan toteuttaa, kun Särkänniemessä delfiineitä ei enää ole, ja varmistetaanhan tällä tietysti se, että uusia tarhoja ei synny eikä vaikkapa joku miljardööri Suomeen sitten merinisäkkäitä omaksi ilokseen tuota.

Mutta koska tämä aloite ei ota kantaa siihen, mitä näille kielletyille eläimille tämän jälkeen tehdään, haluan tässä esittää kyllä edustaja Hassille kysymyksen: Mikä teidän näkökantanne on? Oletteko valmiita ratkaisemaan tämän ongelman sillä, että te hyväksytte sen, että näitä eläimiä esimerkiksi siirrellään sitten muualle, ulkomaille vastaaviin olosuhteisiin, eikä niitä sitten käsitellä asianmukaisesti kotimaassa?

21.19 Satu Hassi vihr: Arvoisa puhemies! Tämän lakialoitteen osalta olemme harkinneet asian siten, että kun tarkentavat asiat jäisivät maa- ja metsätalousministeriön asetuksella määrättäväksi, niin myöskin sitten tämä asia, johon edustaja Kärnä on nyt omalla muuten lähes samalla aloitteellaan ottanut kantaa, jäisi myöskin sitten valmisteltavaksi maa- ja metsätalousministeriön asetuksen valmistelun yhteydessä, jotta se tulisi kunnolla asiantuntevasti valmistelluksi.

Itse en sinänsä ole Tampereella Tampereen kaupunginvaltuutettuna ollut kannattamassa delfiinien siirtoa Tampereelta toiseen eläintarhaan, toiseen delfinaarioon. Ja valitettavasti minun on edustaja Kärnän käsitystä oikaistava siinä suhteessa, että Tampereen Särkänniemen delfinaarion lopettaminen ei ensisijaisesti johtunut eettisistä syistä, vaan se johtui siitä, että delfinaario oli muuttunut kannattamattomaksi, mikä sinänsä johtui siitä, että suuren yleisön keskuudessa delfinaario oli muuttunut vähemmän hyväksyttäväksi. Sen takia siellä kävi vähemmän ihmisiä ja se oli muuttunut kannattamattomaksi. Jos Särkänniemi Oy:n johto olisi toiminut eettisesti, se olisi mielestäni jo vuosia aikaisemmin ryhtynyt valmistautumaan siihen tilanteeseen, jolloin delfinaario on suljettava — koska se oli selvä asia, että se jonain päivänä tulee eteen — ja ryhtynyt muiden eurooppalaisten delfinaarioiden kanssa rakentamaan sellaista ikään kuin siirtymäpaikkaa delfiineille, jossa ne voidaan totuttaa sitten takaisin meriveteen ja luonnon olosuhteisiin ja päästää sitten vapauteen.

Sinänsä kaikesta siitä, minkä edustaja Elovaara, anteeksi (Ritva Elomaa: Elomaa!) — Elomaa, (Ritva Elomaa: Ei se mitään!) meillä on ympäristövaliokunnassa kolleganne edustaja Elovaara, niin siksi sotkin — Elomaa toi esille, olen samaa mieltä ja haluaisin lisätä vain sen, että todella sen jälkeen, kun nykyinen eläinsuojelulaki on tehty, niin tieto (Puhemies koputtaa) esimerkiksi eläinten persoonallisuuksista, sosiaalisista suhteista ja tunteista on lisääntynyt valtavasti.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 112/2016 vp

21.21 Teuvo Hakkarainen ps: Arvoisa puhemies! Tämä lakialoite on kyllä erittäin kannatettava. Itse olen kyllä eläinsuojelun puolella. Mutta tuo Kärnän tekemä lisäaloite, tai mikä se nyt onkaan, on erittäin kannatettava. Kyllä kun sitä eläintä lähdetään liikuttelamaan, varsinkin kun tuonne Kreikkaan asti täältä, niin sehän on kiduttamista. Kyllä se pitää pystyä silloin lopettamaan. Minulla esimerkiksi henkilökohtaisesti on koira suurin piirtein aina ollut, ja se tilanne, kun sen joutuu lopettamaan, ei ole mikään mukava, mutta kuitenkin se on sille eläimelle paras. Eihän tuommoinen rahtaaminen ole mistään kotoisin. Että kyllä edustaja Kärnä on tehnyt hyvää työtä tuossa lakialoitteessa.

21.22 Mikko Kärnä kesk: Arvoisa rouva puhemies! Kiitän edustaja Hakkarasta tuesta tälle aloitteelle, josta seuraavaksi sitten keskustelemme, ja kiitän myös edustaja Hassia hänen vastauksestaan. On varmastikin niin, että asia voidaan hoitaa myös sillä tavalla, että maa- ja metsätalousministeriössä tämä pohditaan sen asetuksen kautta. Mutta tästäkin huolimatta haluaisin itse lähteä siitä, että lainsäätäjä kantaa sen vastuun säätämistään laista ja myös määrittelee tällaisen selkeän perusfundamentin, että mikäli näitä kiellettyjä eläimiä ei voida syystä tai toisesta vapauttaa luontoon, luonnonmukaiseen ympäristöönsä, ne on tässä tapauksessa lopetettava. Minä näen, että se on vastuun kantamista ja vastuullista politiikkaa ja näin tulisi pyrkiä toimimaan.

21.23 Pertti Hakanen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Tässä on otettu nyt muitakin asioita vähän esille, eläinsuojelulain uudistamista, ja edustaja Elomaa otti kokonaisvaltaisesti tämän asian esille. Tämä on juuri näin, ja tämä tulee meille varmaan ensi vuoden aikana, ja käydään laajamittainen keskustelu ja kuullaan asiantuntijoita. Minä haluan tässä kohtaa jo tuoda esille sen, että meillä on äärimmäisen korkea eettinen taso hyötyeläimien pidossa ja suurimmaksi osaksi myöskin lemmikkieläimien pidossa.

Kun tässä puhutaan Tampereen delfiineistä, niin kyllä edustaja Hassi otti esille sen, ettei tämä ollut eettinen ongelma. Tämä oli kannattamattomuuden myötä tullut ratkaisu. Ehkä tässä oli myös sitä, että kyseiset päättäjät eivät olleet valmiita, uskaltaneet tehdä päätöstä siitä, mihin suuntaan tätä asiaa viedään. Tämä asia velloi, velloi pitkään, ja tuli tällainen tilanne, että sitten kuitenkin pois silmistä, jotta päästiin asiassa eteenpäin.

Kun tässä lakiesityksessä nyt esitetään, että se koskee muitakin eläinlajeja ja tulee olla pysyvästi myöskin tämä hyväksyttävä olosuhde, niin kyllähän tässä tulee esille myös se, että meidän pitää ottaa mukaan kaikella tavalla kaikki tarhatut eläimet, jotka ovat näytellyissä, ja olla valmiita ratkaisemaan samalla tavalla, samansuuntaisesti tämä asia.

21.24 Satu Hassi vihr: Arvoisa puhemies! Haluaisin nyt vielä edustaja Hakasen puheenvuoron jälkeen tarkentaa, että se on sinänsä tiedetty epäeettiseksi jo kauan, että delfiineitä pidetään delfinaarioissa, mutta valitettavasti ne motiivit, jotka saivat Särkänniemi Oy:n lakkauttamaan delfinaarion, eivät liittyneet etiikkaan vaan siihen, että delfinaario oli muuttunut kannattamattomaksi. Toki tamperelaisena, Tampereen asukkaana ja tamperelaisena kaupunginvaltuutettuna, olisin ollut hyvin mielissäni, jos ne Särkänniemen päätöksen motiivit olisivat olleet eettiset, mutta silloin mielestäni Särkänniemi Oy olisi jo monta vuotta aikaisemmin lähtenyt todella valmistautumaan siihen, että ne delfiinit voidaan tällaisen siirtymä- ja totutteluvaiheen jälkeen sitten oikeasti vapauttaa mereen eikä sitten vaan siirtää toiseen vankilaan.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 112/2016 vp

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin maa- ja metsätalousvaliokuntaan.